

Meerwaarde van medezeggenschap

Waardevolle zorg in de praktijk



Tekst: **Marthijn Laterveer, Thom van Woerkom**

Cliëntenraden zijn ooit ontstaan om de mensen die zorg nodig hebben een collectieve stem te geven. Zodat zorgorganisaties steeds blijven doen wat hun kerntaak is: zorg verlenen aan mensen, waardoor die het leven kunnen leiden dat bij hen past. De nieuwe medezeggenschapswet is een hulpmiddel. Het gaat er om hoe waardevolle zorg er in de praktijk uit ziet.

In Nederland hebben we de zorg in formele structuren geregeld. Zoals via de Wet langdurige zorg, de Zorgverzekeringswet en de Wet maatschappelijke ondersteuning. We betalen als maatschappij organisaties om de zorg te leveren. Door alle regelgeving en systemen verdwijnt de kern van de zorg nog wel eens naar de achtergrond. En die kern is dat er mensen in onze samenleving zijn die zorg en ondersteuning nodig hebben om hun leven te kunnen leiden. Sommige mensen redden het met een beetje ondersteuning, anderen hebben veel ondersteuning nodig.

Ieder mens is uniek en heeft een eigen manier van

leven. Met eigen waarden en eigen gewoonten. Met betekenisvolle relaties die per persoon verschillen. Dat is zo voordat iemand zorg heeft en blijft ook zo als er zorg nodig is. Door de zorg goed af te stemmen op wat de persoon nodig heeft, ontstaat er ruimte om te doen wat voor diegene van waarde is. Zo maakt goede begeleiding bij psychische problemen het vaak voor mensen weer mogelijk om vrijwilligerswerk of betaald werk te doen. Of kunnen mensen door hulp in het huishouden en verpleging weer hun hobby's uitoefenen. En krijgen jongeren in gezinnen waar problemen zijn met de juiste hulp de mogelijkheden om aan hun toekomst dromen te werken.

“Een actieve cliëntenraad is onmisbaar bij het verbeteren van de zorg”

Verdiepen in persoon

Niemand is alleen maar cliënt of patiënt. Ieder mens kan zin geven aan zijn eigen leven. En ook een bijdrage leveren aan de samenleving. Daarbij moeten we kwets-



Niemand is alleen maar cliënt of patiënt. Ieder mens kan zin geven aan zijn eigen leven.

baarheid niet wegpoetsen. Natuurlijk ziet het er voor een verpleeghuisbewoner met vergevorderde dementie anders uit dan voor iemand die een uurtje ondersteuning nodig heeft. Maar zelfs bij mensen met zware zorg blijkt er vaak meer te kunnen dan we denken. Daarbij is het van groot belang dat we ons verdiepen in wie deze persoon is en waar mogelijkheden voor ontwikkeling liggen. We zien daarvan prachtige praktijkvoorbeelden. Zoals degene die levenslang op een instellingsterrein in de geestelijke gezondheidszorg woont, maar met de juiste hulp voor anderen computers kan repareren. Of de bewoner van het verpleeghuis die niet praat maar wel gaat voorlezen op een school. En een ander die ondanks dementie les blijkt te kunnen geven aan mbo-studenten over hoe het is om dementie te hebben. Of de jongere die met de juiste hulp zijn toekomstdromen kan waarmaken.

Visie Waardevolle zorg

Dit zijn geen idealistische vergezichten, maar voorbeelden uit de praktijk. Juist door op een andere manier naar zorg te kijken is ieder mens van waarde. En is het steeds een kwestie van afstemmen wat deze persoon nodig heeft om binnen zijn of haar mogelijkheden en wensen het leven te leiden. LOC heeft daarover veel

gesprekken gevoerd met betrokkenen en er ook gedegen wetenschappelijk onderzoek naar gedaan. Daar is de visie 'Waardevolle zorg; over de toekomst van de gezondheidszorg heden-2050' uit voortgekomen. De visie staat op www.loc.nl Het is een leesbaar boekje met veel beeldmateriaal. Voor wie meer over de achtergrond van deze visie wil lezen is er een uitgebreider document: 'Theoretisch kader Waardevolle zorg'. Ten slotte is de visie ook vertaald naar de jeugdzorg: 'Waardevolle zorg is ook JONG'. Ook deze documenten zijn gratis te downloaden op www.loc.nl

Unieke positie cliëntenraad

De cliëntenraad heeft een unieke positie in de zorg. De raad heeft als taak om te kijken hoe de mensen die zorg krijgen de ondersteuning ervaren. En kan vervolgens het management de spiegel voorhouden hoe het beleid in de praktijk uitpakt. Eigenlijk is de cliëntenraad binnen de zorgorganisatie de enige die deze rol zo kan vervullen. Natuurlijk zijn heel veel zorgverleners iedere dag bezig om zo goed mogelijke zorg te verlenen. En zijn ook de meeste bestuurders/managers hard bezig om de zorg zo goed mogelijk te organiseren.

Maar zij hebben vaak ook te maken met allerlei andere ontwikkelingen en systemen. De cliëntenraad kan

managers en zorgverleners scherp houden hoe de zorg in de praktijk uitpakt. Omdat de cliëntenraad binnen de zorgorganisatie de mensen die zorg nodig hebben vertegenwoordigt. Cliëntenraden onderschatten hun eigen belang nog wel eens. Natuurlijk is het prima om over beleid mee te praten. Maar de grootste en belangrijkste meerwaarde van de cliëntenraad is het bespreken van de praktijk aan de overlegtafels. Dat kan zijn door signalen die veel mensen uiten te bespreken. Zoals: mensen die zorg krijgen vinden het personeel heel meelevend. Of: het eten is niet lekker. Maar soms helpt het ook in te zoomen op een bepaald persoon. Waarom moet iemand steeds aan de balspelen in de recreatieruimte meedoen? Terwijl diegene een achtergrond in de kunst heeft. Is het mogelijk om het zo te organiseren dat deze persoon meer kan doen vanuit de persoonlijke ontwikke-

“Juist door op een andere manier naar zorg te kijken is ieder mens van waarde”

ling? Of kan een jongere weer toekomstplannen maken door de hulp die hij ontvangt?

Juist de praktijkverhalen maken inzichtelijk wat de meerwaarde van de zorgorganisatie is. Wat goed gaat en wat beter kan. Een actieve cliëntenraad is onmisbaar bij het verbeteren van de zorg. Bij de cliëntenraad ligt een belangrijke sleutel om de zorg maximaal aan te laten sluiten bij wat mensen nodig hebben.

Hulp LOC

Soms is het lastig hoe je dat als cliëntenraad het beste kunt doen. LOC helpt daar graag bij. Door steeds met de cliëntenraad te onderzoeken hoe de ervaringen van mensen die zorg nodig hebben en hun naasten helpen bij het gesprek over waardevolle zorg.

De nieuwe handreiking ‘Visie op medezeggenschap’ en de ‘visie Waardevolle zorg’ zijn via www.clientenraad.nl/publicaties te downloaden.

Marthijn Laterveer en Thom van Woerkom, coördinatoren LOC Waardevolle zorg.



Door de zorg goed af te stemmen op wat iemand nodig heeft ontstaat ruimte om te doen wat voor diegene van waarde is.